

PLEC DE PRESCRIPCIONS TÈCNIQUES PER A LA CONTRACTACIÓ DELS SERVEIS DE CONSERVACIÓ-RESTAURACIÓ DE DUES PINTURES SOBRE TELA, UNA PINTURA SOBRE PLANXA, CINQ ESCULTURES POLICROMADES I UNA ARQUETA DEL FONS DEL MUSEU D'HISTÒRIA DE BARCELONA (MUHBA) PER SER EXPOSADES A LA SEU DE L'ANTIC MERCAT DEL BORN.

1. Objecte del Plec.
2. Condicions generals i específiques per a la prestació del servei.
 - 2.1. Criteris generals d'intervenció
 - 2.2. Condicions específiques d'intervenció
 - 2.3. Direcció tècnica.
 - 2.4. Equip humà de treball i recursos tècnics.
3. Descripció de les tasques a desenvolupar.
4. Lloc i horari de prestació del servei
5. Documentació annexa

1. Objecte del Plec

Aquest plec defineix les prescripcions tècniques que s'hauran de portar a terme en l'execució dels serveis de conservació-restauració de dues pintures sobre tela, una pintura sobre planxa, cinc escultures policromades i una arqueta del fons del Museu d'Història de Barcelona per ser exposats a la seu de l'Antic Mercat del Born.

Els serveis són necessaris atès que el MUHBA està preparant una exposició que es presentarà a l'Antic Mercat del Born a finals de l'any 2025 on s'exhibiran, entre d'altres, una sèrie d'obres de pintura sobre tela i escultura policromada del fons de la col·lecció del museu que actualment presenten diverses problemàtiques de conservació.

Es tracta, concretament, de dues pintures a l'oli sobre tela: un exvot dedicat a Sant Ramon Nonat i una composició heràldica de Barcelona i els territoris de la Corona d'Aragó; un petit retrat de Sant Francesc de Borja pintat sobre planxa metàl·lica; peces de fusta policromada i sobredaurada (l'escultura de gran format de Sant Julià a cavall i dues escultures de petit format representant a santa Llúcia i a sant Miquel arcàngel, respectivament; un escut policromat) i una caixa de fusta amb tres panys. S'inclou detall de les obres a l'apartat 3 del present PPT i al seu Annex 1.

Els dos dies laborables següents a la publicació de la licitació es podrà realitzar una visita tècnica dels objectes a tractar, conservats al Centre de Col·leccions del Museu d'Història de Barcelona (Carrer F, 22, Zona Franca, 08006 Barcelona) en horari d'11 a 14 hores. Aquesta visita és facultativa per a les empreses licitadores que desitgin veure el material. Cal enviar e-mail previ de sol·licitud de visita adreçat a la Sra. Lídia Font: lfont@bcn.cat.

2. Condicions generals i específiques per a la prestació del servei

L'adjudicatari complirà amb les prescripcions previstes en el present plec, atenent les següents especificacions:

2.1. Criteris generals d'intervenció

A l'inici de la prestació del servei, el MUHBA facilitarà a l'Adjudicatari tota la informació requerida en quan a les instal·lacions on es desenvoluparà el treball i prestarà la màxima col·laboració per afavorir el correcte desenvolupament del servei.

Tota la dinàmica de treball haurà de tenir el vistiplau de l'equip de Conservació-Restauració del MUHBA, tant a nivell de productes i materials a emprar i sistema de registre i documentació de les intervencions realitzades.

Abans de l'inici dels treballs, el MUHBA facilitarà les indicacions per accedir al lloc de treball.

L'Adjudicatari nomenarà la un/a coordinador/a del servei que serà el responsable de mantenir en tot moment un diàleg constant amb els tècnics del MUHBA implicats i responsables del servei. El MUHBA disposarà d'un telèfon de contacte d'aquesta figura de coordinació.

L'Adjudicatari serà el responsable de mantenir les seves àrees de treball en les condicions adequades per executar les tasques requerides.

2.2. Condicions específiques d'intervenció

En tant que les intervencions a realitzar s'efectuen sobre béns patrimonials catalogats hauran de tenir-se en compte les recomanacions dels organismes internacionals en la matèria (amb caràcter enunciatiu, que no limitatiu, el codi deontològic que estableix la Confederació Europea d'Organitzacions de Conservadors/Restauradors (ECCO).

S'hauran de seguir els següents criteris i s'hauran de dur a terme les següents tasques:

- Principi de mínima intervenció: Qualsevol actuació ha de ser sempre necessària i justificada.
- Prioritat a la consolidació. La resolució de problemes de deteriorament que posi en perill la integritat de l'obra ha de prevaldre sobre la intervenció de neteja o reintegració.
- Respecte a l'original, sense agressió física, química o estètica. Aquesta qüestió es refereix no només als mètodes a aplicar durant la restauració sinó, també i molt especialment, als materials a utilitzar.
- Estudis previs de documentació, analítica i observació, previs a la presa de decisions sobre l'actuació.
- Proves prèvies dels materials a emprar, a ser possible, tradicionals. Els materials nous que s'utilitzin hauran de ser testats i complir diverses condicions:
 - ✓ Compatibles amb els materials originals per a no resultar agressius.
 - ✓ Reversibles, (encara que aquesta premissa no es podrà complir amb els materials de consolidació).
 - ✓ Estables i suficientment testats, havent d'oferir comportaments i resultats suficientment contrastats.
- La reintegració serà reconeixible i, en aquest cas, els materials emprats en aquesta han d'acomplir el criteri de reversibilitat.
- Informe o memòria final de cada peça, que documenti amb detall tot el procés de restauració i els treballs efectuats, incloent la documentació gràfica, analítiques efectuades, reportatge fotogràfic de seguiment de la restauració, indicacions per a la seva conservació posterior i totes aquelles dades que concerneixin a l'actuació realitzada. S'ofereix detall addicional del contingut mínim que ha de tenir l'informe o memòria final de cada peça a l'apartat 3 del present PPT.

2.3. Direcció tècnica dels treballs

El MUHBA es farà càrrec de:

- Direcció tècnica, de validació dels procediments i anàlisis prèvies i seguiment dels treballs, validació de qualsevol modificació del pla de treball.
- Anàlisis amb tècniques instrumentals.

2.4. Equip humà de treball i recursos tècnics.

L'adjudicatària destinarà el personal necessari per a la realització de les tasques objecte del contracte i disposarà d'efectius suficients que compleixin els requeriments previstos en el present plec. Haurà de destinar a l'execució del contracte un mínim de 2 persones per a la realització d'aquestes feines.

Per a l'execució del servei contractat és imprescindible comptar amb un equip personal amb la qualificació i expertesa requerides per al correcte desenvolupament dels treballs. Caldrà planificar uns ritmes de treball adequats per a què es puguin avançar les diferents tasques de forma paral·lela i continuada.

D'entre els membres de l'equip tècnic, l'adjudicatària designarà un responsable, que assumirà in situ la coordinació de l'equip de treball i actuarà com a interlocutor amb la direcció tècnica i els responsables del Museu. Intervindrà de forma presencial en els diferents processos i fases de treball al llarg de tot el temps d'execució. Així mateix, haurà de designar-se un responsable suplent per als supòsits d'absència del dit interlocutor.

Tots els participants de l'equip destinat al servei contractat han de disposar necessàriament de titulació universitària de grau superior o equivalent en conservació-restauració de béns culturals. També han de disposar d'una experiència mínima de:

- 5 tractaments de conservació-restauració d'objectes patrimonials de pintura sobre tela o metall, que tinguin una durada mínima d'1 mes.
- 5 tractaments de conservació-restauració d'objectes patrimonials de pintura sobre fusta, que tinguin una durada mínima d'1 mes.
- 2 tractaments d'objectes patrimonials de fusta, que tinguin una durada mínima d'1 mes.

Si durant l'execució del servei fos necessària la substitució d'algun dels membres de l'equip inicial d'execució assignat, s'informarà als tècnics del MUHBA. La persona que es destini al servei en substitució també haurà de complir els requisits mínims de titulació i experiència indicats en el present PPT .

El personal que designi l'empresa adjudicatària en la prestació del servei dependrà laboralment i jeràrquicament només de l'adjudicatari, qui serà l'únic responsable davant aquells del compliment dels seus drets laborals, socials, de seguretat social i salut a la feina, sense que de l'eventual incompliment de les seves obligacions legals o contractuals pugui derivar-se cap responsabilitat per al Museu.

Tant el material fungible com la resta d'elements que siguin precisos, inclosos mitjans auxiliars, equips informàtics i de comunicacions i de protecció derivats de l'acompliment de la normativa de seguretat laboral, hauran de ser aportats per l'empresa adjudicatària.

No obstant, el MUHBA posarà a disposició de l'empresa l'utilatge i instrumental del laboratori del museu.

La participació en el present procediment de licitació implica l'acceptació de l'obligació de destinar a l'execució del contracte els mitjans materials i personals referits en el present apartat, així com l'acceptació de les restants obligacions recollides en el present PPT i en la resta de documentació contractual.

3. Descripció de les tasques a desenvolupar

Els treballs a realitzar comprenen actuacions de tipus:

- Logístic, adequació dels espais de treball per acollir els objectes.
- Tècnic, d'acord als criteris i tractaments de conservació establerts pel museu.
- Documental, en referència als informes d'intervenció o a la memòria final, que detallarà tot el procés d'investigació i treball dut a terme. L'informe o memòria inclourà: la realització d'una fitxa individual per a cada objecte segons el model adjunt en l'Annex 2, l'avaluació de les analítiques realitzades per part del museu i altres dades relatives a la intervenció. S'inclouran també recomanacions de conservació preventiva i manteniment. Les característiques del reportatge fotogràfic de l'abans, durant i després de la intervenció, així com els esquemes gràfics d'estat de conservació i d'intervenció seguiran les pautes d'indexació que es detallen a l'Annex 3.

S'han de realitzar els serveis de conservació-restauració dels objectes del fons del MUHBA següents:

1) Pintura sobre tela o metall:

- MHCB-30.547. Retrat de Sant Francesc de Borja, sobre planxa metàl·lica.
- MHCB-2.412. Exvot dedicat a Sant Ramon Nonat, oli sobre tela.
- MHCB-447. Composició heràldica de Barcelona i els territoris de la Corona d'Aragó, oli sobre tela.

2) Pintura sobre fusta

- MHCB- 424. Sant Julià a cavall
- MHCB-695. Escut de Barcelona
- MHCB.3.015. Escultura de Santa Llúcia
- MHCB-13.443. Escultura de sant Miquel Arcàngel que coronava la bandera del gremi de revenedors.
- MHCB-30.939. Escultura de Santa Llúcia que coronava la bandera del gremi de matalassers

3) Fusta

- MHCB-30.886. Arqueta de fusta amb aplics de llautó i restes de teixit.

S'acompanya com a Annex 1 la relació de dites peces a restaurar i les seves dimensions.

La intervenció haurà de contemplar:

Pintura sobre tela o metall:

- Neteja superficial
- Fixació de la capa de preparació i de la capa pictòrica
- Presa de mostres per anàlisi físico-químiques, a valorar.
- Neteja de la capa pictòrica evitant d'eliminar vernissos i reintegracions pictòriques anteriors.
- Neteja del revers de la tela
- Tensar la tela
- Reintegració pictòrica restringida (alguns clivellats, etc.)
- Tractament dels retocs antics que destaquen per tal que perdin pes visual i s'integrin millor.

- Desmuntar/ Muntar el marc del bastidor, quan correspongui
- Neteja i desinfecció, fixació, anivellat de llacunes i acabat de protecció del marc.
- Neteja i tractament del suport de metall, quan correspongui.

Pintura sobre fusta:

- Anàlisi exhaustiva
- Presa de mostres per anàlisi físico-químiques, a valorar.
- Estudi de les policromies: localització de repintades amb més d'una fase de policromia i distinció de les policromies originals de les no originals.
- Neteja superficial
- Fixació de la capa pictòrica o dels daurats que ho requereixin
- Consolidació del suport de fusta
- Desinsectació de la fusta quan correspongui
- Anivellat de llacunes
- Bisellat de les vores dels aixecaments
- Reintegració pictòrica on sigui visible el blanc de la capa de preparació
- Tractament específic de les parts i aplics de metall, desmuntatge i muntatge dels mateixos si es considerés oportú.

Fusta:

- Neteja superficial
- Desinsectació
- Consolidació
- Tractament dels metalls
- Acabat de protecció dels metalls i de la fusta

(A l'annex 4 s'adjunten imatges generals i de detall que testimonien l'estat de conservació de cada objecte.)

4. Lloc i condicions de prestació del servei

El lloc de realització de la prestació dels treballs serà el Centre de Col·leccions del MUHBA, carrer F,22, Polígon de la Zona Franca.

El MUHBA indicarà els horaris en què es podrà accedir a les instal·lacions per a l'execució dels serveis.

La prestació dels serveis objecte del contracte haurà de dur-se a terme en les etapes següents:

- 1a etapa (previsió fins el 31 de maig de 2025): treballs de documentació gràfica i fotogràfica. Estudi de l'estat de conservació, identificació de les parts constitutives i valoració dels treballs a realitzar.
- 2a etapa (previsió des de l'1 de juny fins a completar els 8 mesos de duració del contracte): realització dels treballs restants. Assajos previs de neteja química amb diferents productes, per tal d'establir el sistema de neteja idoni. Neteja química. Reintegració de llacunes i de zones malmeses. Assajos previs d'aplicació de materials de protecció i aplicació dels mateixos

5. Documentació annexa

El present plec de prescripcions tècniques s'acompanya amb la següent documentació annexa:

- ANNEX 1: Relació de peces a restaurar i dimensions
- ANNEX 2: Model de fitxa de restauració
- ANNEX 3: Protocol de documentació a seguir
- ANNEX 4: Dossier d'imatges